C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-570/25 Judecătoria Orhei, sediul Central
Nr.PIGD 1-24146319-03-21rji-29042025 Judecător: Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

24 iunie 2025 municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În completul compus din:
Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

judecând în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul condamnatului Barbalat Marcel declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 28 martie 2025, privind examinarea plângerii **condamnatului Barbalat Marcel**, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

a c o n s t a t a t :

La 20 decembrie 2024, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare, plângerea condamnatului Barbalat Marcel referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. În motivarea plângerii a indicat că s-a deţinut în Penitenciarul nr. 17 Rezina în arest preventiv din 15 iunie 2021, Penitenciarul 13, Chişinău din 04 iunie 2024 pîna la 15 august 2024, iar la moment se detine în Penetenciarul nr.18 Branesti, care sunt într-o stare deplorabilă, celulele supraaglomerate, cu umezeală

ridicată, insecte şi rozătoare, iluminare slabă, condiţii sanitare precare, este invalid de gradul II.

A solicitat admiterea plângerii, constatarea deţinerii sale în condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului în instituţiile penitenciare şi reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 28 martie 2025 s-a declarat inadmisibilă plângerea condamnatului Barbalat Marcel împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

I s-a explicat condamnatului Barbalat Marcel că plângerea sa a fost declarată inadmisibilă deoarece nu a înlăturat neajunsurile constatate prin încheiere judecătorească, ceea ce nu exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu acelaşi obiect, dacă înlătură toate cerinţele din încheierea judecătorului de instrucţie.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz, prin contestarea ei în termenul și ordinea prevăzută de art. 439 Cod de procedură penală, și-a expus condamnatul Barbalat Marcel care a solicitat să fie despăgubit pe motiv că în perioada 08 aprilie 2021-11 iunie 2021 a fost deținut în Penitenciarul nr. 17 Rezina în condiții contrare art. 3 CEDO, contrar prevederilor art. 385 alin.(5) Cod procedură penală.

A solicitat aplicarea formulii de calcul 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții contrare.

La fel a menționat că în perioada 04 iunie 2024-15 august 2024 a fost deținut în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și în perioada 15 august 2024-prezent în Penitenciarul nr. 18 Briceni.

În motivarea poziției sale a subliniat încălcarea standardului spațiului locativ revenit pentru un condamnat în mărime de $4m^2$, lipsă de ventilare, iluminare slabă, prezența insectelor și rozătoarelor la toate penitenciareme menționate, în penitenciarul nr. 18 Brănești toaleta se afla afară într-o stare sanitară deplorabilă.

A solicitat reducerea termenului pedepsei prin aplicarea prevederilor art. 473 alin. (4) și (5) Cod procedură penală.

Ulterior la data de 22 mai 2025 în adresa instanței din poartea condamnatului Barbalat Marcel a parvenit o cerere suplimentară prin care și-a menținut poziția și argumentele expuse anterior în cererea de recurs.

Judecarea recursului are loc fără prezența părților, cu respectarea în corespundere cu art. 447 alin. (2) Codde procedură penală a procedurii înștiințării lor cu explicarea dreptul depunerii referinței, care până la data fixată nu a parvenit, fapt ce nu împiedică instanța de a examina recursul în baza probelor anexate la dosar.

Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele prezentate instanței de recurs, Colegiul, în ordinea art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală va dispune casarea încheierii din 28 martie 2025 cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată.

De drept, soluția Colegiului se întemeiază pe prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, în corespundere cu care, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În fapt, Colegiul reține caracterul pripit al soluției judiciare de respingere ca inadmisibilă a plângerii condamnatului Barbalat Marcel, pe motivul neconformării condamnatului cerințelor și neajunsurilor invocate de judecătorul de instrucție prin încheierea din 23 decembrie 2024 şi anume că acesta urma să indice perioada şi locul de detenţiei pentru care solicită reducerea termenului pedepsei; să descrie detaliat condiţiile materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate; să anexeze probe relevante în susţinerea plângerii înaintate (răspunsurile administraţiei instituţiei penitenciare la plângerile adresate cu privire la condiţiile de detenţei, după caz explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi).

Aceasta pentru, că din materialele supuse examinării se constată întrunirea condițiilor de formă și conținut a plângerii împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului.

Conform prevederilor art. 473^2 alin. (2) Cod de procedură penală plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și

răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea.

Colegiul constată că prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul central din 23 decembrie 2024 condamnatului i s-a acordat termen de 30 zile de la primirea încheierii vizate pentru înlăturarea neajunsurilor, astfel la data de 27 februarie 2025 din partea lui Barbalat Marcel a fost înregistrată o cerere de concretizare a cerințelor sale în care acesta a invocat perioadele de detenție a lui în condiții contrare prevedetilor art. 3 CEDO, penitenciarele în care s-a deținut, inclusiv numărul celulelor în care s-a deținut, numărul perosnalor cu care s-a deținut în celule concrete menționate în plângerea suplimentară precum și fiind descrise nu doar normele legale aplicabile ci și condițiile de detenție (f.d. 13-14).

Respectiv, in situația în care condamnatul Barbalat Marcel a invocat în plângere condițiile materiale care afectează grav drepturile condamnatului, instanța urma să respecte prevederile art. 473^3 alin. (2), potrivit căruia, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare, or, datele privind perioada de detenție a condamnatului urmează a fi indicată în raportul prezentat de administrația instituției penitenciare.

Faptul că condamnatul nu a anexat la plângerea suplementară probe relevante în susţinerea plângerii înaintate (adresarea sau răspunsurile administraţiei instituţiei penitenciare la solicitarea lui de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate și nu a anexat nici o probă în susținerea ăplângerii înaintate), nu poate servi temei de a respinge plângerea ca fiind inadmisibilă.

Colegiul penal relevă că sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instiţuţiei penitenciare, fapt stipulat la dispoziția art. 473^3 alin.(3) Cod de procedura penală. Condamnatul poate anexa la plângerea explicaţiile altor condamnaţi, copiile plângerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, potrivitprevelar art. 473^2 alin.(2) Codul de procedură penală. Astfel, prin norma invocată condamnatul poate, dar nu este obligat să prezinte careva probe în sensul invocat de instanța de fond.

Față de aceste considerente, Colegiul penal conchide că eroarea enunțată nu poate fi înlăturată la examinarea cauzei în recurs, pentru, că implică soluționarea fondului, asigurând dublu grad de jurisdicție pentru condamnat, motiv pentru care cauza va re restituită la o nouă examinare în instanța de fond, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul condamnatului Barbalat Marcel declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 28 martie 2025, privind examinarea plângerii condamnatului Barbalat Marcel, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, se admite, cu casarea încheierii contestate și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ghenadie Liulca

Judecătorii: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache